

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 27.03.2018
Vår ref.: 201305656-32
Arkiv: 312
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Tord Solvang
22959248/toso@nve.no

Oversendelse av innsigelser og klage på NVEs vedtak av 19.12.2017 om tillatelse til Reipkrokelva kraftverk i Tromsø kommune

NVEs vedtak om konsesjon til Reipkrokelva kraftverk er påklaget av Naturvernforbundet i Troms. Klagen fra Naturvernforbundet er gitt innen klagefristen og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. I tillegg har Fylkesmannen i Troms og Sametinget fremmet innsigelse til søknaden i høringsperioden. Fylkesmannen og Sametinget har blitt orientert om adgangen til å trekke innsigelsene, men vi har fått bekreftet at dette ikke blir gjort. NVE har forberedt klagen og innsigelsene i tråd med forvaltningsloven § 33. Vi kan ikke se at klagen eller innsigelsene gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 16.01.2017. Saken oversendes derfor Olje- og energidepartementet (OED) for endelig avgjørelse.

Bakgrunn for saken

NVE mottok søknad fra Reipkrokelva Kraftverk SUS datert 29.12.2016 om tillatelse til bygging og drift av Reipkrokelva kraftverk i Tromsø kommune. Søknaden ble sendt på offentlig høring sammen med fem andre småkraftsøknader i Balsfjord og Tromsø kommuner våren 2017. Sluttbefaring av prosjektet ble gjennomført 19.6.2017. NVE ga konsesjon til kraftverket i vedtak den 19.12.2017. Fylkesmannen i Troms og Sametinget fremmet innsigelse i høringsperioden. Ingen av innsigelsene ble trukket i løpet av klageperioden.

I vedtaket ble det gitt følgende oppsummering og konklusjon:

«Reipkrokelva kraftverk vil produsere om lag 7,5 GWh i et gjennomsnittsårlig og ha en utbyggingskostnad nær gjennomsnittet for omsøkte småkraftverk de siste årene. I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Reipkrokelva kraftverk vil være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med relativt begrensede miljøeffekter gitt avbøtende tiltak. NVE mener et viktig avbøtende tiltak vil være å flytte inntaket til kote 300, nedenfor ravinen ved opprinnelig planlagt inntak. Etter NVEs syn vil en slik utbygging, som begrenser varige skader i terrenget, ha akseptable virkninger for allmenne og private interesser. NVE legger til grunn at planlegging og oppfølging av en eventuell konsesjon gjennomføres i samråd med Mauken/Tromsdalen reinbeitedistrikt.»

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Reipkrokkelva Kraftverk SUS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Reipkrokkelva kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.»

Innsigelser

NVE mottok brev fra Fylkesmannen i Troms datert 3.5.2017 der det ble fremmet innsigelse til fire av seks småkraftsøknader i Balsfjord og Tromsø. Innsigelsen til Reipkrokkelva kraftverk ble begrunnet med at tiltaket kan få negative konsekvenser for naturmangfold, friluftsliv og reindrift. NVE gjennomførte innsigelsesmøte med Fylkesmannen den 2.10.2017. Innsigelsen til Reipkrokkelva kraftverk ble opprettholdt etter møtet.

NVE mottok brev fra Sametinget datert 9.5.2017 der det ble fremmet innsigelse til alle de seks småkraftsøknadene. Innsigelsen til Reipkrokkelva kraftverk ble begrunnet med at tiltaket kan få vesentlige negative konsekvenser for samisk kultur og næring (reindrift). NVE gjennomførte konsultasjon med Sametinget den 17.10.2017. Innsigelsen til Reipkrokkelva kraftverk ble opprettholdt etter konsultasjonen.

NVE har gitt tillatelse til 3 av de seks kraftverkene det ble søkt om. De to andre er allerede sendt over til departementet for avgjørelse, i og med at disse var omfattet av innsigelsene.

Klage

Naturvernforbundet i Troms har klaget på avgjørelsen og mener det ikke bør gis konsesjon til Reipkrokkelva kraftverk. I brevet av 18.1.2018 står det:

«Naturvernforbundet (NNV) i Troms er kjent med at NVE har gitt Reipkrokkelva kraftverk SUS tillatelse til å bygge Reipkrokkelva kraftverk i Tromsø kommune. NNV Troms har tidligere gitt innspill i saken gjennom fellesuttalelsen til Forum for natur og friluftsliv (FNF) Troms. Vi var også delaktige på flere av sluttbehandlingene for småkraftpakken for Tromsø og Balsfjord. NNV Troms påklager med dette NVEs tillatelse om bygging av Reipkrokkelva kraftverk.

Saken

Saken gjelder tillatelse ved bygging av Reipkrokkelva kraftverk i Tromsø kommune. Kraftverket vil ha en installert effekt på 3,0 MW og gi en årlig produksjon på 7,8 GWh. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 1660 m lang strekning i Reipkrokkelva og en 1480 m lang nedgravd rørgate. En lang rekke høringsinstanser har vært kritiske til prosjektet, blant annet Tromsø kommune, Fylkesmannen i Troms, Troms fylkeskommune, Sametinget, reinbeitedistriktet og en rekke frivillige natur- og friluftsansjoner gjennom FNF Troms. Verdier som trekkes fram er særlig friluftsliv, naturmangfold, reindrift og landskap. NNV Troms kan ikke se at disse interessene er tilstrekkelig ivaretatt i vedtaket. Vi stiller også spørsmål ved behovet for å vedta så kontroversielle prosjekter, særlig når fornybarmålene og elsertifikatavtalen i stor grad er nådd.

Begrunnelse for klage

Området rundt Reipkrokkelva har åpenbare friluftsverdier i kombinasjon med høy verdi for biologisk mangfold og naturtyper, samt at den samlede belastningen i området er betydelig. Elva har naturtyper med B-verdi (høgstaudeskog) og C-verdi (bekkekløft), viltområde med B-verdi og friluftsområde av lokal verdi. Verdien av friluftsområdet synes også å være større enn

hva som framkommer i søknaden og vedtaket. Landskapsmessig vil inngrepet bli svært synlig i et relativt stort område og vil medføre en betydelig negativ konsekvens. NNV Troms er kjent med at inntaket ble flyttet omtrent 100 meter (10 høydemeter) lengre ned enn i opprinnelig søknad for å unngå unødig store inngrep i en ravine, samt for å lette utførelsen av prosjektet. Det er positivt at dette er forslått. NNV Troms mener det likevel ikke er et tilstrekkelig avbøtende tiltak for å tillate utbygging. NVE har heller ikke inkludert rådene fra fylkesmannen og frilufsorganisasjonene om økt minstevannføring lik de sesongmessige 5-persentilene, dvs. 107 l/s om sommeren og 20 l/s om vinteren. NNV Troms mener det er utilstrekkelig begrunnet at den vedtatte minstevannføringen er nok for å opprettholde naturtype og de biologiske verdiene. I tillegg er ikke landskapsperspektivet vurdert i sammenheng med minstevannføringen.

NNV Troms stiller spørsmål ved NVE sin vurdering av landskapsverdiene. Spesielt vil rørgatetraseen dominere landskapet og være meget godt synlig fra blant annet Sørbotn, E8 og nærliggende tur- og fjellområder. En revegetering vil ta lang tid og fragmenteringen og inngrepet i landskapet vil erfaringsmessig være synlig lenge. Dersom det først skal gis konsesjon til småkraftverk, mener NNV Troms at det er fordelaktig å prioritere kraftverk som ligger mer skjult i terrenget, slik som for eksempel Saltdalselva. Selv om sistnevnte også er godt synlig når en kommer opp i høyden.

Hva angår verdiene for bekkekløft, viltområde og naturtyper som høgstaudeskog, skriver NVE at de har «sett påvirkningen fra Reipkrokkelva kraftverk i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10.» NNV Troms etterlyser en synliggjøring av de vurderingene NVE har gjort i denne sammenheng, mer enn å påpeke at de er vurdert. At denne vurderingen skal være lett å følge i vedtaket, mener NNV Troms er et krav i Naturmangfoldloven. Vi mener hensynet til samlet belastning er tillagt for lite vekt, og ikke er tilstrekkelig begrunnet. Vi mener hensynet må vektas høyere når den samlede belastningen på disse naturtypene har økt betraktelig i regionen de siste årene.

NVE mener frilufsinteressene blir tilstrekkelig bevart ved at inntaket flyttes noe ned fra opprinnelig mottak. NNV Troms deler ikke denne oppfatningen. De beskrevne frilufsverdiene og -kvalitetene i området er betydelige. Både reduksjon av vannføring, etablering av rørgate og inntak vil direkte forringe opplevelseskvalitetene knyttet til turstien og pause/rasteplasser nær elva, til tross for en flytting på 100 meter av inntaket. Området er lettgått, lavterskel og tilgjengelig. NNV Troms mener også at områdets potensiale ikke tas i betraktning, verken av søker eller i vedtaket. Det er viktig å drive med framtidsrettet arealdisponering og å kunne se de ulike funksjonene til frilufsområdene i et bredere perspektiv. NNV Troms mener Reipkrokkelva er nettopp et slikt område hvor verdien vil øke i årene framover. Øvre deler av tiltaket vil også medføre bortfall av et større sammenhengende område med urørt preg, selv om det er i ytterkant.

NNV Troms er for øvrig kritiske til konsekvensene for reindriften og kan ikke se at disse hensyn er tilstrekkelig ivaretatt i vedtaket. NNV Troms synes det er gledelig at Mellomdalen og Smalak ble ivaretatt, blant annet grunnet hensynet til reindrifta, men mener i samsvar med fylkesmannen, reinbeitedistriktet og Sametinget at dette området på vestsiden av dalen og E8 er avgjørende å ivareta. Smaladalen er allerede utbygd, noe som gjør Reipkrokkelva særlig viktig å bevare.»

Motpartens vurdering av klagen

Klagen fra Naturvernforbundet ble oversendt søker for uttalelse den 22.1.2018, jf. forvaltningsloven § 33. NVE mottok følgende kommentarer fra søker:

«Vi viser til vedtak fra NVE om tillatelse til bygging av Reipkrokkelva kraftverk datert 19.12.2017 samt klage på dette vedtaket fra Naturvernforbundet i Troms datert 18.01.2018. På vegne av Reipkrokkelva Kraftverk SUS oversender vi herved våre kommentarer til klagen.

Naturvernforbundet i Troms begrunner klagen med at området rundt Reipkrokkelva har åpenbare friluftsverdier i kombinasjon med høy verdi for biologisk mangfold og naturtyper, samt at den samlede belastningen i området er betydelig.

Dette er tidligere omtalt og kommentert i forbindelse med høringsrunden under konsesjonsbehandlingen, og vi mener at problemstillingene er godt dokumentert gjennom saksbehandlingen for Reipkrokkelva kraftverk. Det er i stor grad kun lokalbefolkningen og reindriftsnæringen som benytter seg av området, og vi kan ikke se at den vedtatte utbyggingen vil forringe dagens bruk av området i vesentlig grad.

Turstien opp mot fjellet går på motsatt side av Reipkrokkelva i forhold til rørgatetraseen, og det er få plasser med direkte innsyn til elva fra turstien pga. skjermende bjørkeskog. På sluttbefaringen ble det klart at drivingsleia for reindriftsnæringen også ligger på motsatt side i forhold til rørgatetraseen, hovedsakelig på grunn av terrengets utforming som gjorde det mest naturlig å bruke denne siden. En tilpasning av byggeperioden i forhold til reindriften vil også bidra til å begrense ulemperne for reindriftsnæringen i området etter vårt syn.

Hva gjelder biologisk mangfold så har Faun Naturforvaltning AS bistått med kartlegging og verdisetting av naturverdier i området etter gjeldende metodikk, og ut over dokumentasjonen som allerede er lagt frem har vi ingen ytterligere kommentarer til dette temaet.

Basert på dokumentasjonen som foreligger i saken mener vi at NVEs konklusjon er riktig ved at fordelene ved det omsøkte tiltaket er større enn ulemper for allmenne og private interesser.»

NVEs vurdering av innsigelsene

Fylkesmannen og Sametinget opprettholder innsigelsene etter innsigelsesmøte med NVE. Begge innsigelsene er drøftet i vårt vedtak av 19.12.2017, og vi viser til dette med begrunnelse i tilhørende KSK-notat 102/2017.

NVEs vurdering av klagen

Klagen fra Naturvernforbundet er gitt innen klagefristen og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til OED for endelig avgjørelse (jf. forvaltningsloven § 33).

NVE er uenig med Naturvernforbundet i at Reipkrokkelva kraftverk vil ha så store negative konsekvenser for landskap, friluftsliv, naturmangfold og reindrift at det ikke bør gis konsesjon til tiltaket. Dette fremkommer av NVEs vedtak av 19.12.2017. Vi registrerer at Naturvernforbundet er uenig i vår vurdering innenfor disse temaene og i totalvurderingen av fordeler og ulemper ved tiltaket.

Vi vil presisere at det er lagt stor vekt på å diskutere prosjektets virkninger for landskap, friluftsliv, naturmangfold og reindrift i KSK-notat nr. 102/2017. Med de tilpasninger som er gjort med flytting av inntaket til nedenfor ravinen, mener NVE at tiltakets virkninger er akseptable for ulike allmenne interesser.

Samlet belastning

Naturvernforbundet mener samlet belastning på naturtyper (bekkekløft og bjørkeskog med høgstauder) er tillagt for lite vekt i vedtaket.

NVE fører oversikt over alle vannkraftprosjekter, og vurderer den samlede belastningen opp mot andre kjente tekniske inngrep i de aktuelle områdene. NVE kan ikke se at påvirkningen fra Reipkrokelva kraftverk vil ha konsekvenser som går ut over influensområdet eller som vil ha konsekvenser for artsbestander eller naturtyper på et høyere regionalt nivå.

NVE vil også trekke frem at Reipkrokelva kraftverk ble sendt på offentlig høring og sluttbehandlet sammen med to andre saker i Lavangsdalen (Mellomdalelva og Smalak kraftverk). De to andre sakene ble avslått blant annet ut fra hensynet til totalbelastning.

NVEs konklusjon

NVE kan ikke se at det i innsigelser eller klage er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 19.12.2017. Innsigelser og klage oversendes derfor OED til endelig avgjørelse (jf. forvaltningsloven § 33). Alle sakens dokumenter gjøres tilgjengelige for departementet gjennom internettløsningen SeDok.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Kopi til:

Naturvernforbundet i Troms
TINFOS AS
TINFOS AS v/Mats Nilsen